

Boeddhisme, met of zonder ik

De Vrije Universiteit gaat boeddhistisch geestelijk verzorgers opleiden. Ze moeten vooral afleren te beginnen met 'ik'.

ANDRÉ VAN DER BRAAK

Vanuit vele landen stroomt het boeddhisme de laatste tijd naar het Westen. Ironisch genoeg niet eens zozeer vanuit zijn bakermat India, maar vanuit andere Aziatische landen zoals Thailand, Tibet en nu ook China. Voor de belangstellende westerling die 'het boeddhisme' wil bestuderen, ligt een grote verscheidenheid aan religieuze tradities klaar.

De dialoog met boeddhistische tradities is er niet alleen op gericht om die beter te leren kennen, maar ook om onze eigen vertrouwde tradities opnieuw 'vreemd' te maken. Het is opbouwend om je op die manier te vervreemden van teksten en kernbegrippen uit onze eigen tradities. Die kunnen door zo'n vervreemding opnieuw tot leven komen.

Wat heeft het boeddhisme vooral te bieden? Volgens de Canadese filosoof Charles Taylor wordt onze huidige tijd gekenmerkt door "een zich voortdurend uitbreidende diversiteit aan morele en spirituele keuzemogelijkheden", die leidt tot "een algemene cultuur van 'authenticiteit', waar binnen mensen worden aangemoedigd hun eigen weg te vinden".

Binnen een dergelijke individualistische cultuur ontstaat volgens sommige sceptici een markt van welzijn en geluk. We belanden op een religieuze meubelboulevard, waarbij iedere religieuze traditie haar eigen toko kan openen.

Op een dergelijke markt zou het belangrijkste boeddhistische product bestaan uit verlichting: de bevrijding van lijden, het ontwaken uit de illusie van onwetendheid.

En inderdaad, sinds de jaren zestig van de vorige eeuw hebben velen zich aan de beoefening van boeddhistische meditatie gewijd, teneinde een diepe vorm van spirituele bevrijding te realiseren. ►